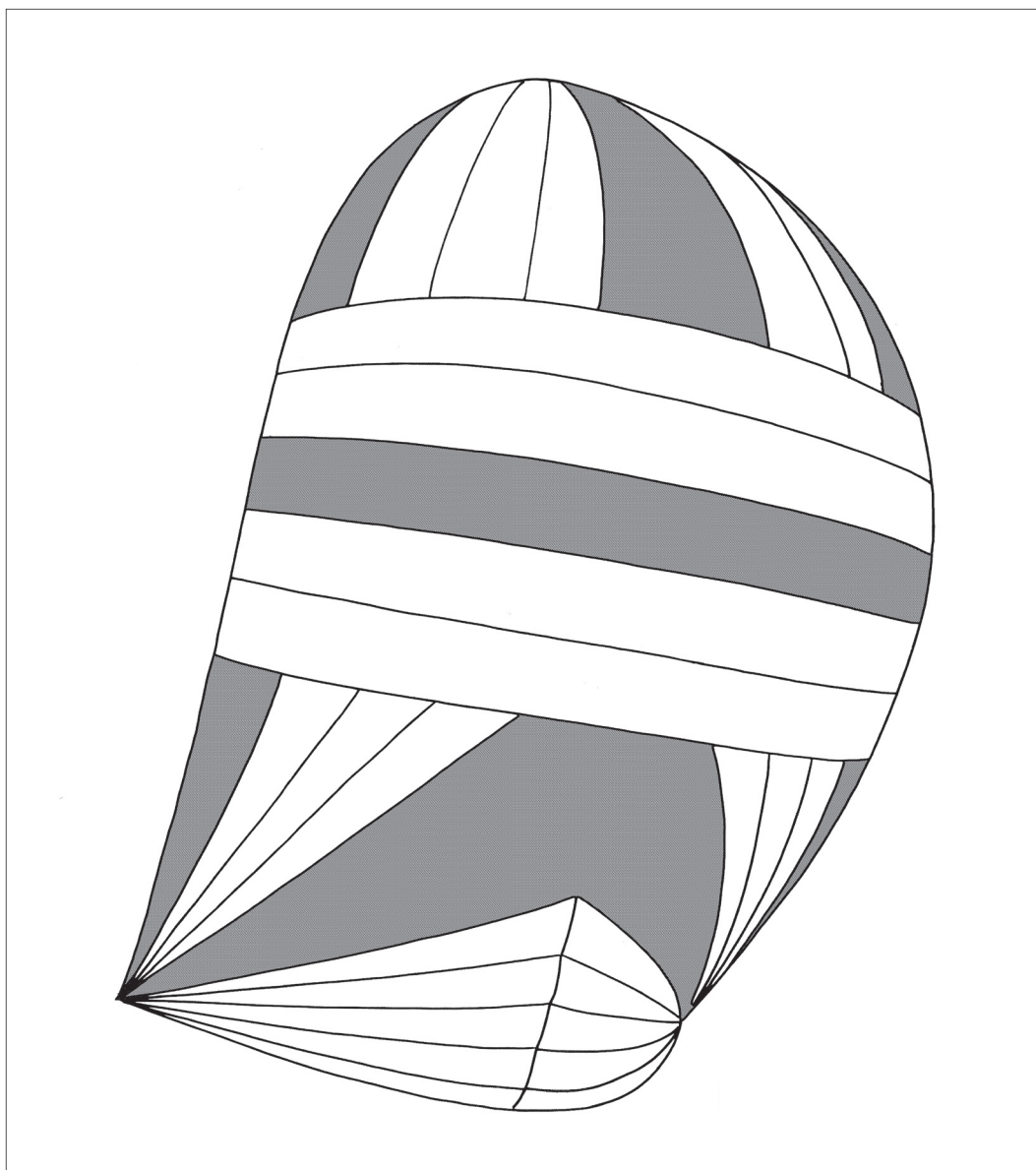

Att segla spinnaker

Att segla spinnaker

Vi har här gjort en instruktion som vänder sig till nybörjaren såväl som den erfarna seglaren. Målsättningen är att nybörjaren skall kunna börja segla med spinnaker under tryggare former samt den erfarna skall kunna använda instruktionen som ett hjälpmedel vid utbildning av sin besättning. Efter många års erfarenhet har vi kommit fram till 3 olika system.

- System 1** "End-for-end" med ned- och upphal på mitten av spinnakerbommen. Detta system anser vi vara lämplig till båtar med max. ca 25 fots längd.
- System 2** "End-for-end" med upphal på mitten men nedhal i ytterändan av spinnakerbommen. Detta system anser vi vara lämplig till partialriggade (7/8-3/4 osv.) båtar med max. ca. 40 fots längd eller mast toppsriggade båtar med max. ca. 33 fots längd.
- System 3** "Dip-pole"
 Detta system är till större båtar än för system 2 ovan.

Givetvis kan det göras andra utrustningsvarianter av spinnakersystem, men de tre system vi beskriver anser vi vara en bra grund att börja segla med.

Packning av spinnaker.

1. Enkel packning (mindre spinnakrar)

Börja vid fallhornen och samla styrbords och babords sidolik för sig. På större spinnakrar (mer än ca. 50m²) kan man också samla ihop underliket. Börja med att stoppa ner den delen av spinnakern som hänger ner från de hopsamlade liken. Stoppa därefter ner de hopsamlade liken utefter sin kant av spinnakersäcken. Bind ihop de tre hornen med en bit lina och placera dem överst i säcken.

2. Garning (uttryck från tidigare år då bomullsgarn användes vid packningen)

Runt ett plaströr (diameter 15-30 cm, t.ex. en plastspann med borttagen botten) placeras ett antal gummiband. Spinnakern matas genom röret med fallhornet först och de båda sidoliken sträckta utefter varandra (utan att korsa varandra). Med 0,9-1,2 m mellanrum drages ett gummiband av från spannen och placeras runt spinnakern som således kommer att bilda en lång "korv". Vid sättning hissas "spinnakerkorven" i topp med gajarnas (och vindens) hjälp fås sedan gummibanden att brista och spinnakern vecklar ut sig.

Ytterligare varianter av dessa packningssystem finns naturligtvis, bl.a. bör packning med hjälp av s.k. "spinnakerstrumpa" nämnas.

Innehåll

System 1. För spinnaker upp till ca. 50 m².

<i>Utrustning</i>	4
<i>Sättning/Segling</i>	5
<i>Gipp</i>	6
<i>Nertagning</i>	7

System 2. För spinnaker upp till ca. 80 m².

<i>Utrustning</i>	8
<i>Sättning/Segling</i>	9
<i>Gipp</i>	10
<i>Nertagning</i>	11

System 3. För spinnaker över 80 m².

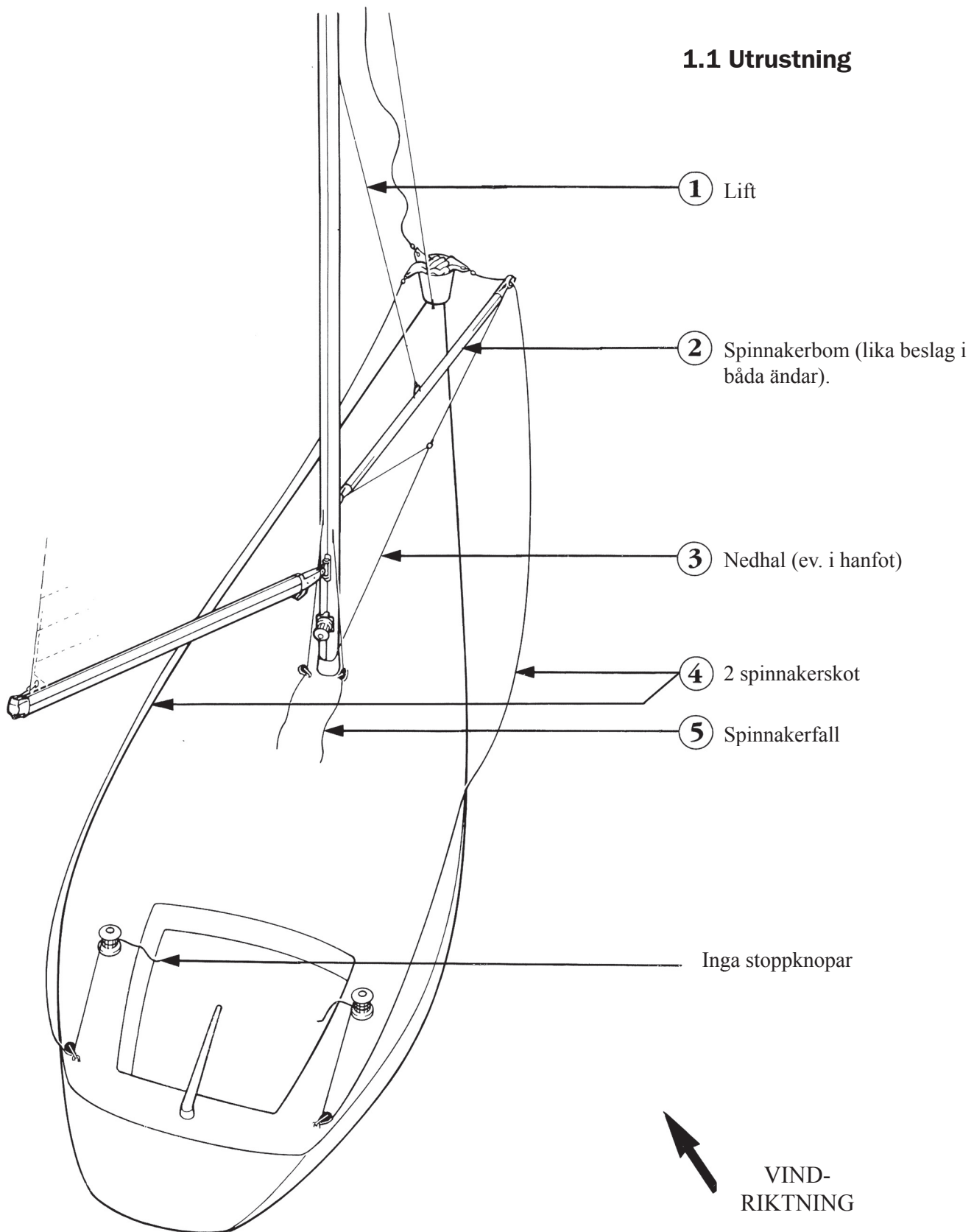
<i>Utrustning, "Dip"-metoden</i>	12
<i>Sättning/Segling</i>	13
<i>Gipp</i>	14
<i>Nertagning</i>	15

Avvikelse från dessa rekommendationer är godtagbara om de är överenskomna mellan Seldén Mast och dess kund.

1 Utrustning

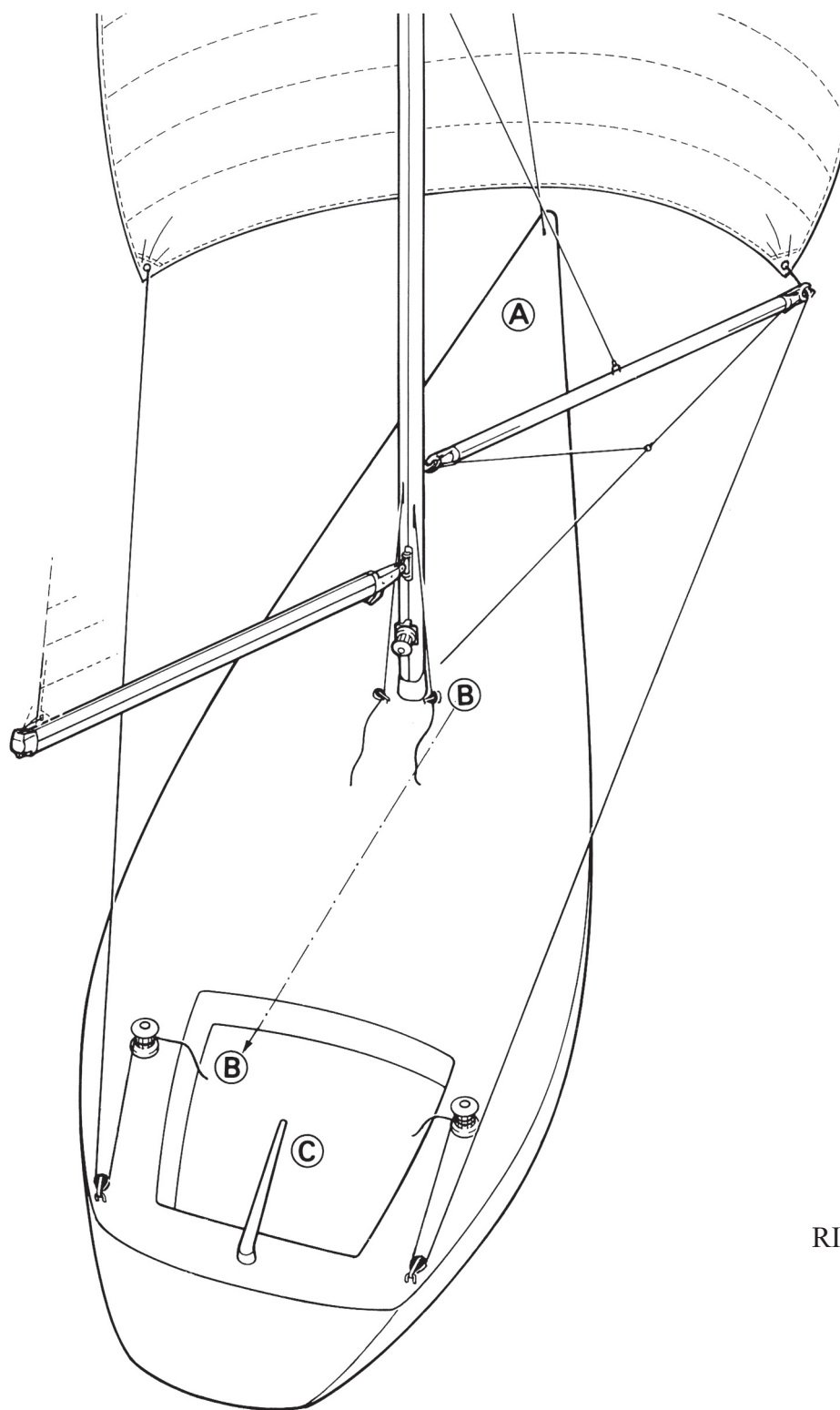
System 1. Lift och nedhal i spinnakerbommens mittpunkt. Spinnaker under 50 m².
Rekommenderad besättning: 1 rorsman, 2 gästar.

1.1 Utrustning

Sättning/Segling

System 1. Spinnaker under 50 m².

1.2 Sättning

1. **A** kopplar spinnakern. Lovarts skot skall löpa fritt genom spinnakerbommens ytterbeslag.
- B** sätter upp spinnakerbom, lift och nerhal.
2. **C** sträcker lovarts skot.
- B** förflyttar sig till lä skotwinch.
3. **A** hissar spinnakern.
4. **A** ropar "topp" när spinnakern är i topp.
- B** skotar därefter hem i lä skot.
5. **A** städar upp och tar ner geunan.

1.3 Segling

Spinnakerbommen bör föras horisontellt och vinkelrätt mot skenbara vindriktningen. (Windex eller liknande).

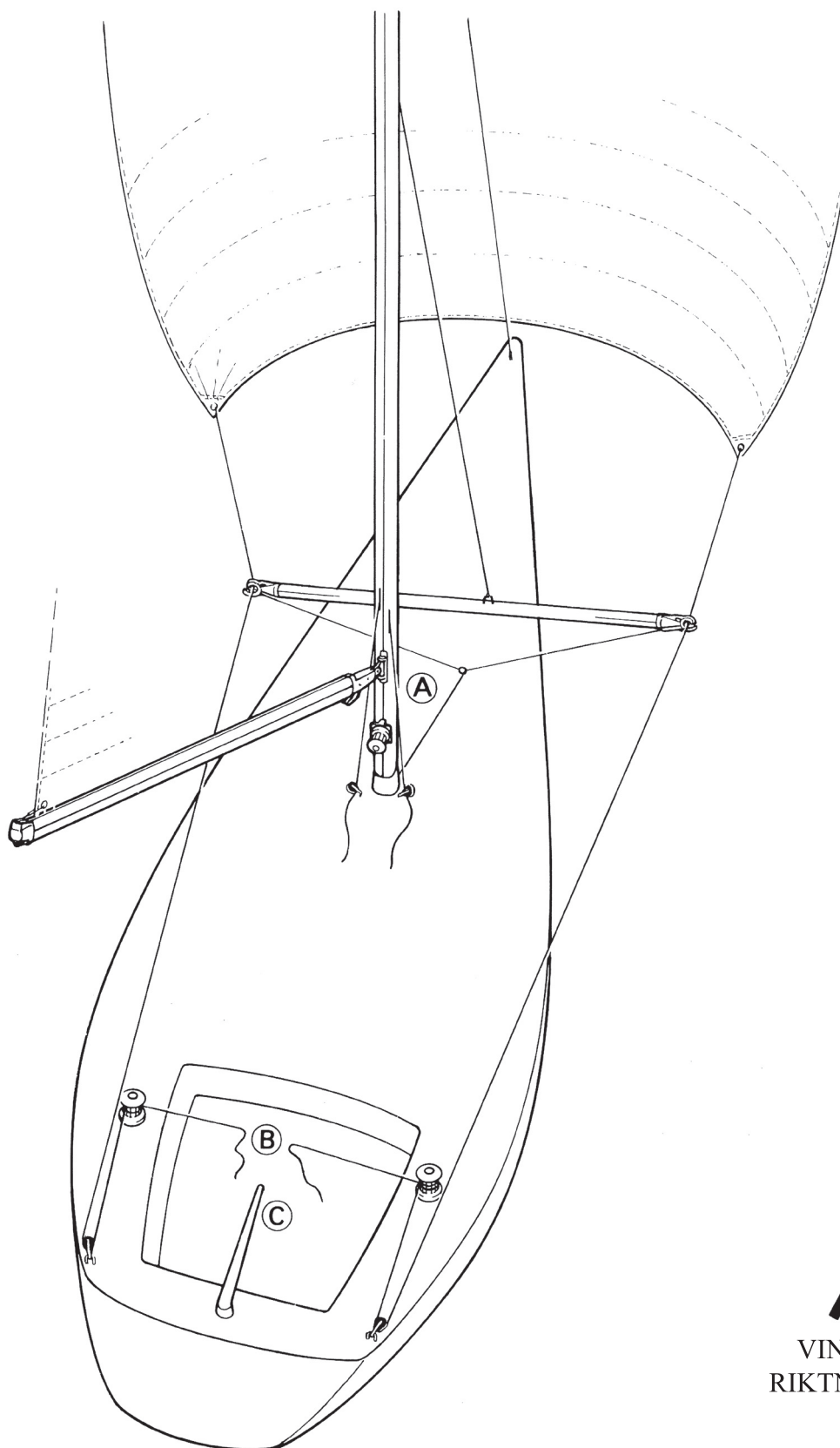
Spinnakerbommens läge på masten skall vara sådant att spinnakers båda horn ligger på ungefär samma nivå.

Lä spinnakerskot slackas så mycket att spinnakers lovarts lik precis börjar "vika sig".

I hårt väder kan man för att minska risken för pendling och skärning använda sig av inhal, se vidare Spinnakerinstruktion 2, sid 8.

Gipp

System 1. Spinnaker under 50 m².

1.4 Gipp

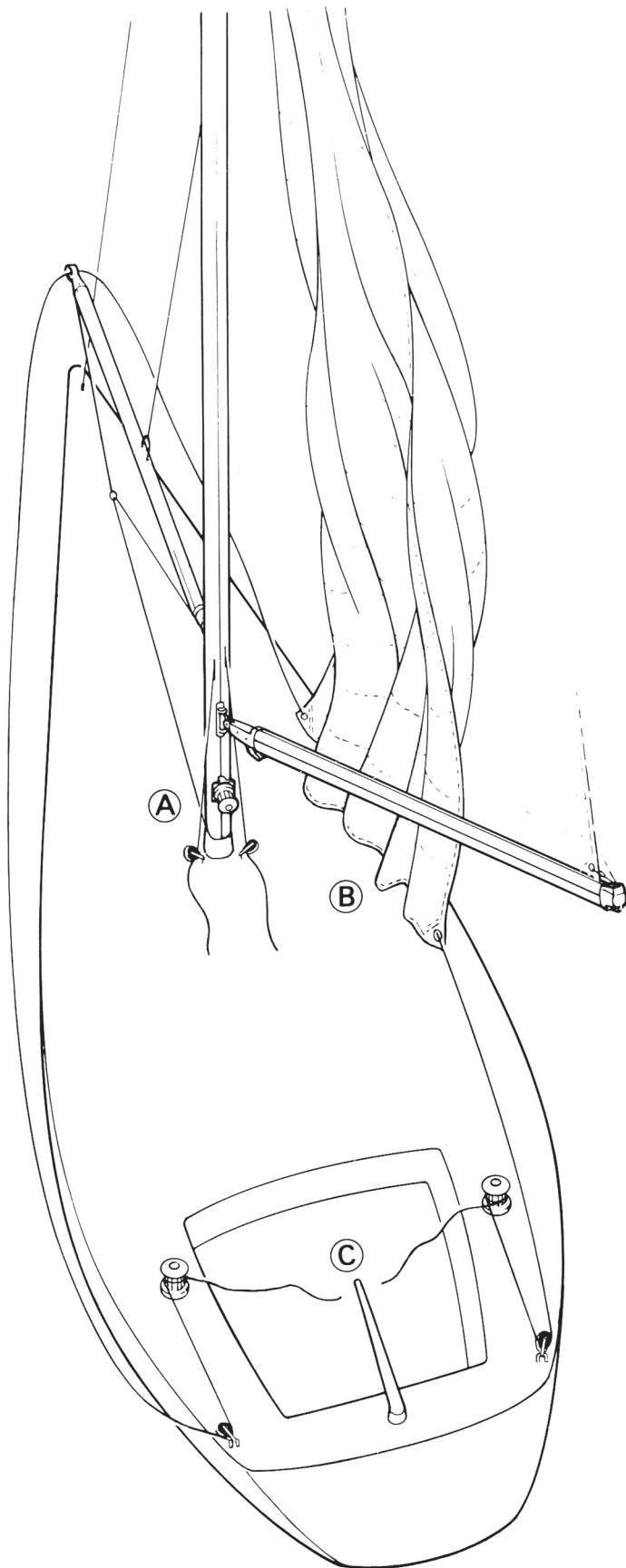
1. (B) justerar spinnakerskoten så att hornen är utsläppta lika långt (märk skoten).
2. (A) bredbent och med ryggen mot aktern, lossar spinnakerbommen från mastbeslaget och kopplar den i lä skot.
3. (A) lossar spinnakerbommens andra ände från lovarts skot och kopplar den i mastbeslaget.
(Spinnakerbommens ytterända skall sitta nära spinnakerns skothorn, för att lättare kunna kopplas till masten).
4. (A) När bommen sitter fast i mastbeslaget ropar A "klart".
(B) skotar därefter hem i "nya" läskot.
5. (C) gippar storseglet.

Anm. Vid *mycket lätt vind* skotar (C) storseglet midskepps under hela gippen varvid spinnakern kan hållas fylld under hela manövern.

Rorsmannens huvuduppgift är att hålla båten på så *platt läns* som möjligt.

Nertagning

System 1. Spinnaker under 50 m².

1.5 Nertagning

1. Ⓐ sätter genuan.
2. Ⓑ tar tag i lä skot och drar in lä spinnakerhorn och samlar sedan in underliket tätt i lä om storseglet *samtidigt* som Ⓒ släpper ut i lovarts skot.
3. Ⓐ slackar i fallet i samma takt som Ⓑ samlar in spinnakern.
4. Ⓑ skotar genua, efter nertagning av spinnakern.
5. Ⓑ städar upp.

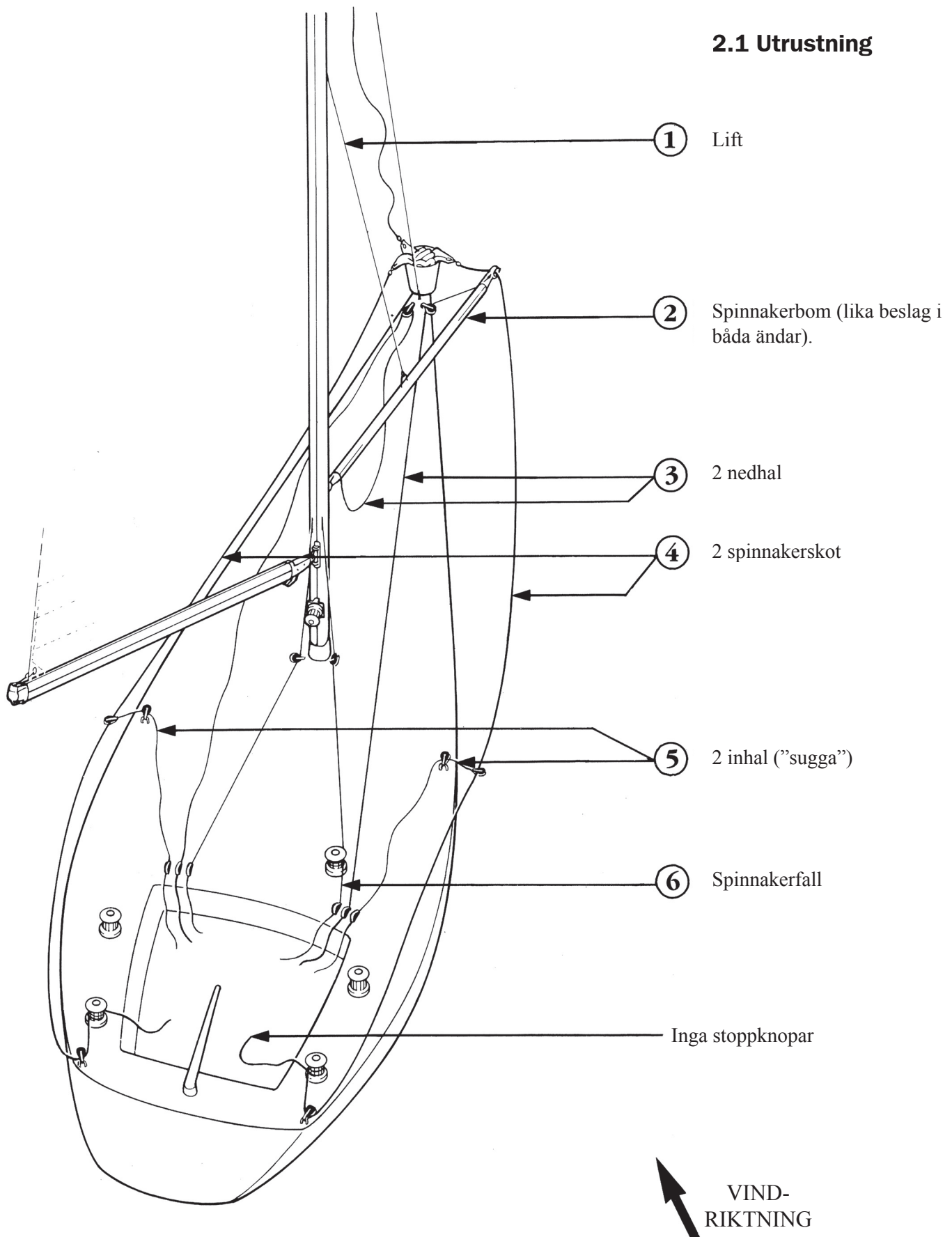
Spinnakern packas snarast möjligt.

2 Utrustning

System 2. Nedhal i fören. Spinnaker under 80 m².

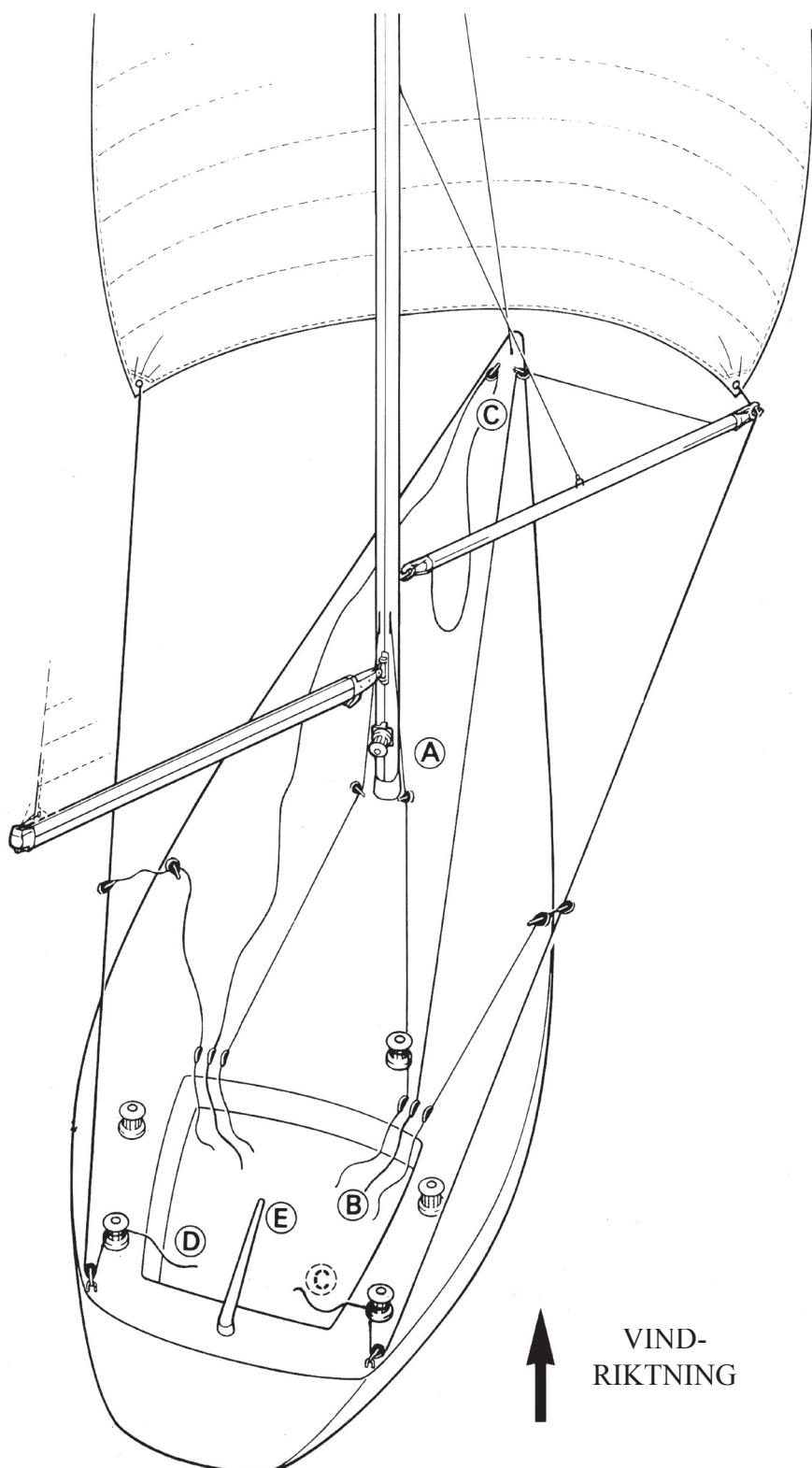
Rekommenderad besättning: 1 rorsman, 4 gästar (minimum 2 gästar).

Sättning/Segling

System 2. Spinnaker under 80 m².

2.2 Sättning

1. **A** och **B** sätter upp spinnakerbom, lift och nedhal samt kopplar spinnakern.

Lovarts skot skall löpa fritt genom spinnakerbommens yttre beslag.

D ställer in bommen i lämpligt seglingsläge och sträcker därefter lovarts spinnakerskot och nedhal.

2. **A** och **B** hissar spinnakern.

C hjälper spinnakern ur påsen och håller i sidoliken för att förhindra att timglas bildas.

3. **B** ropar ”topp” när spinnakern är i topp.

D skotar hem lä skot.

4. **C** tar med den tomma spinnakerpåsen från fördäck och övergår till att sköta lovarts skot nedhal.

5. **A** och **B** städar upp och tar ner genuan.

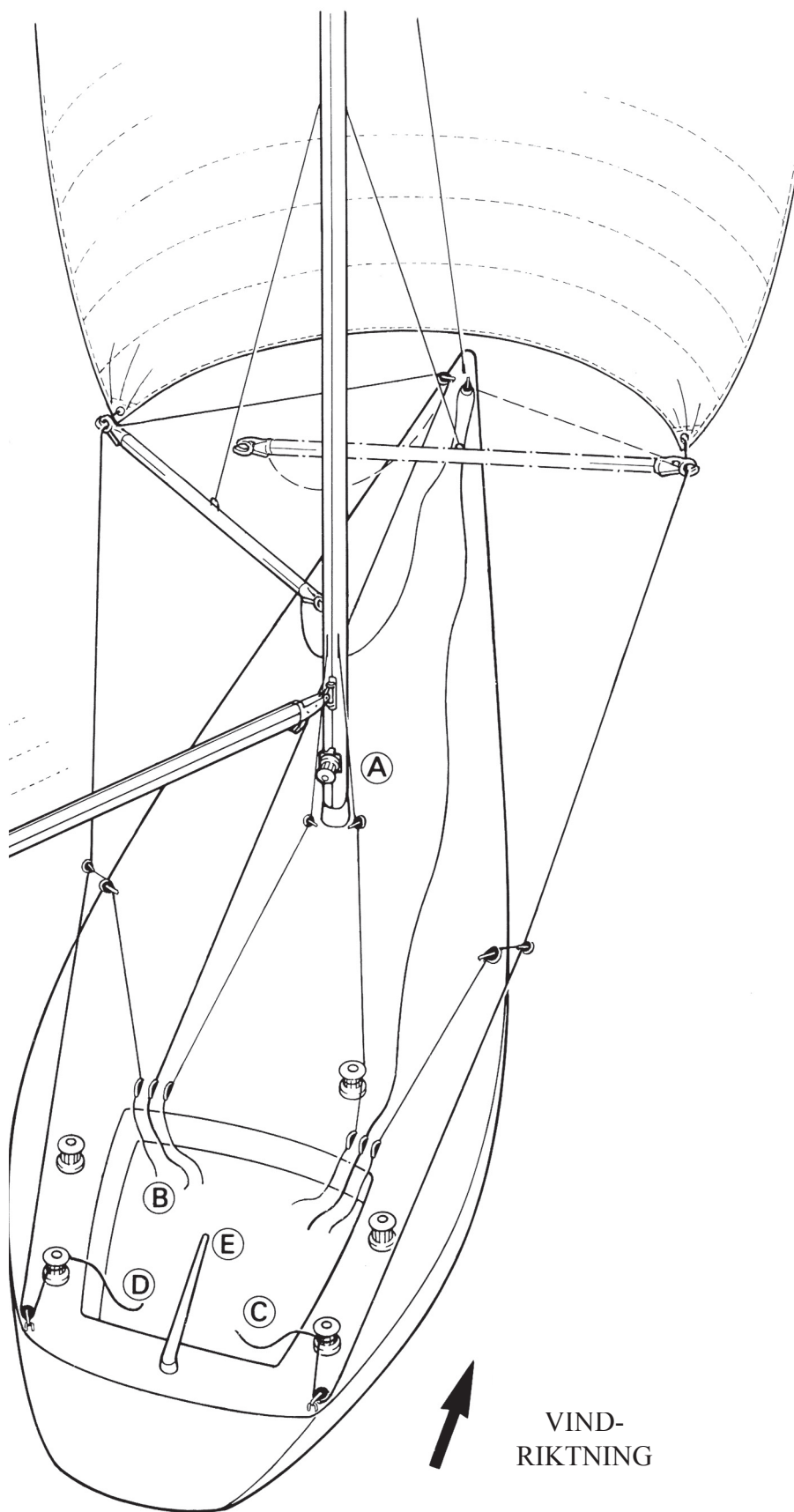
2.3 Segling

Spinnakerbommen bör föras horisontellt och vinkelrätt mot skenbara vindriktningen (Windex eller likande). Spinnakerbommens läge på masten skall vara sådant att spinnakers båda horn ligger på ungefär samma nivå. Lä spinnakerskot slackas så mycket att spinnakerns lovarts lik precis börjar ”vika sig”.

I hårt väder drar man hem lä inhal (sugga) för att minska risken för pendling och skärning.

Gipp

System 2. Spinnaker under 80 m².

2.4 Gipp

1. **A** sänker bommen på masten till lämplig arbetshöjd och kopplar lä nedhal i spinnakerbommens inre ände.

B justerar liften samt ser till att nya nedhalet är släppt.

C och **D** justerar spinnaker-skoten så att hornen är utsläppta lika långt (märk skoten). Inhalen dras hem.
2. **A**, bredbent och med ryggen mot aktern, kopplar loss spinnakerbommen från masten och kopplar den i lä skot.

Därefter kopplas spinnakerbommens andra ände loss från lovarts skot och kopplas i mastbeslaget.

Spinnakerbommens ytterände skall under denna manöver sitta nära skothornet så att det lättare går att koppla i masten.

A Meddelar: "Klart".
3. **B** gippar storseglet.

C och **D** trimmar in spinnakern och släpper inhal på "nya" lä.

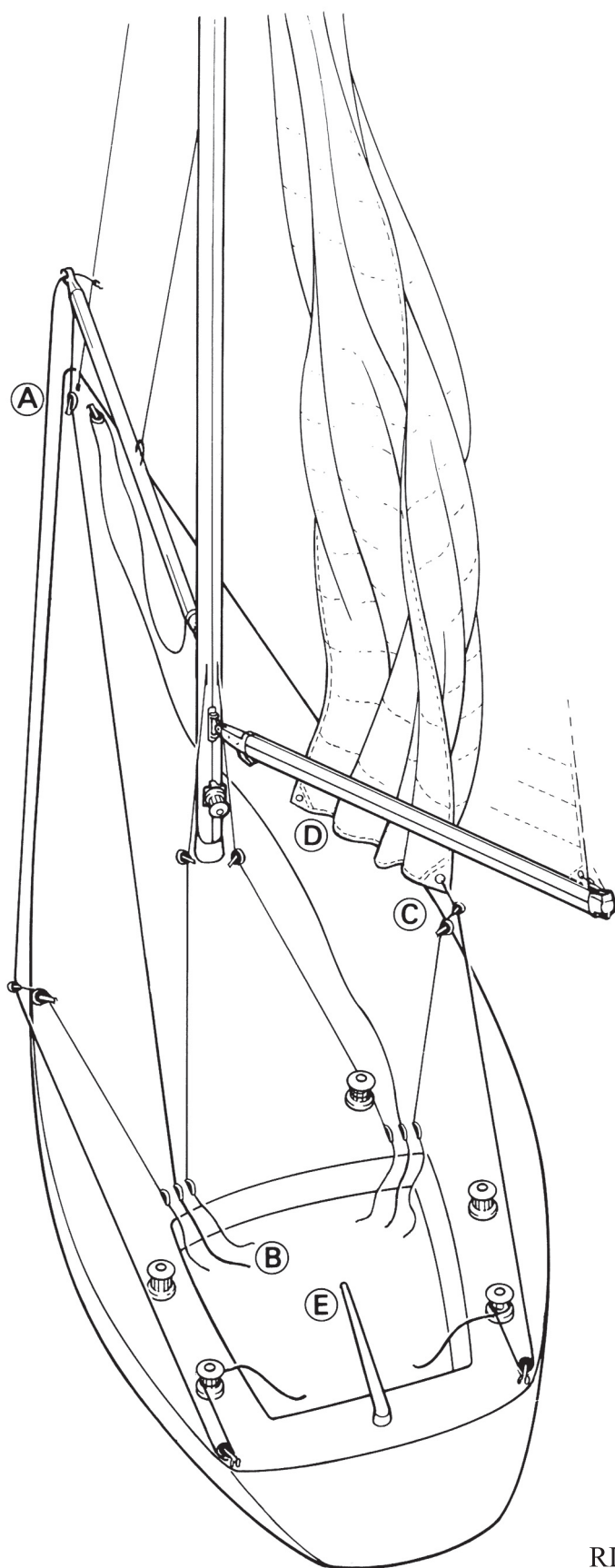
B justerar "nya" nedhal.

Anm. Vid *mycket lätt vind* skotar **E** storseglet midskepps under hela gippen varvid spinnakern kan hållas fylld under hela manövern.

Rorsmannens huvuduppgift är att hålla båten på så *platt läns* som möjligt.

Nertagning

System 2. Spinnaker under 80 m².

2.5 Nertagning

1. (A) och (B) sätter genuan och sänker bomänden till (A) som står vid förstaget
 (C) tar tag i läs kot och drar med hjälp av inhalaren in lä horn.
2. (A) löser ut haken i lovarts skot-horn.
 (A) skall stå i lä om spinnakerbomen så att han ej skadas av den rekylerande bomänden. (alternativt kan (C) låta lovarts skot löpa ut).
 (C) och (D) samlar ihop spinnakerns underlik.
3. (B) slackar ut på fallet i samma takt som (C) och (D) drar ner spinnakern tätt intill storseglets läsida.
4. (B) skotar genua.
5. (A) och (B) städar upp.

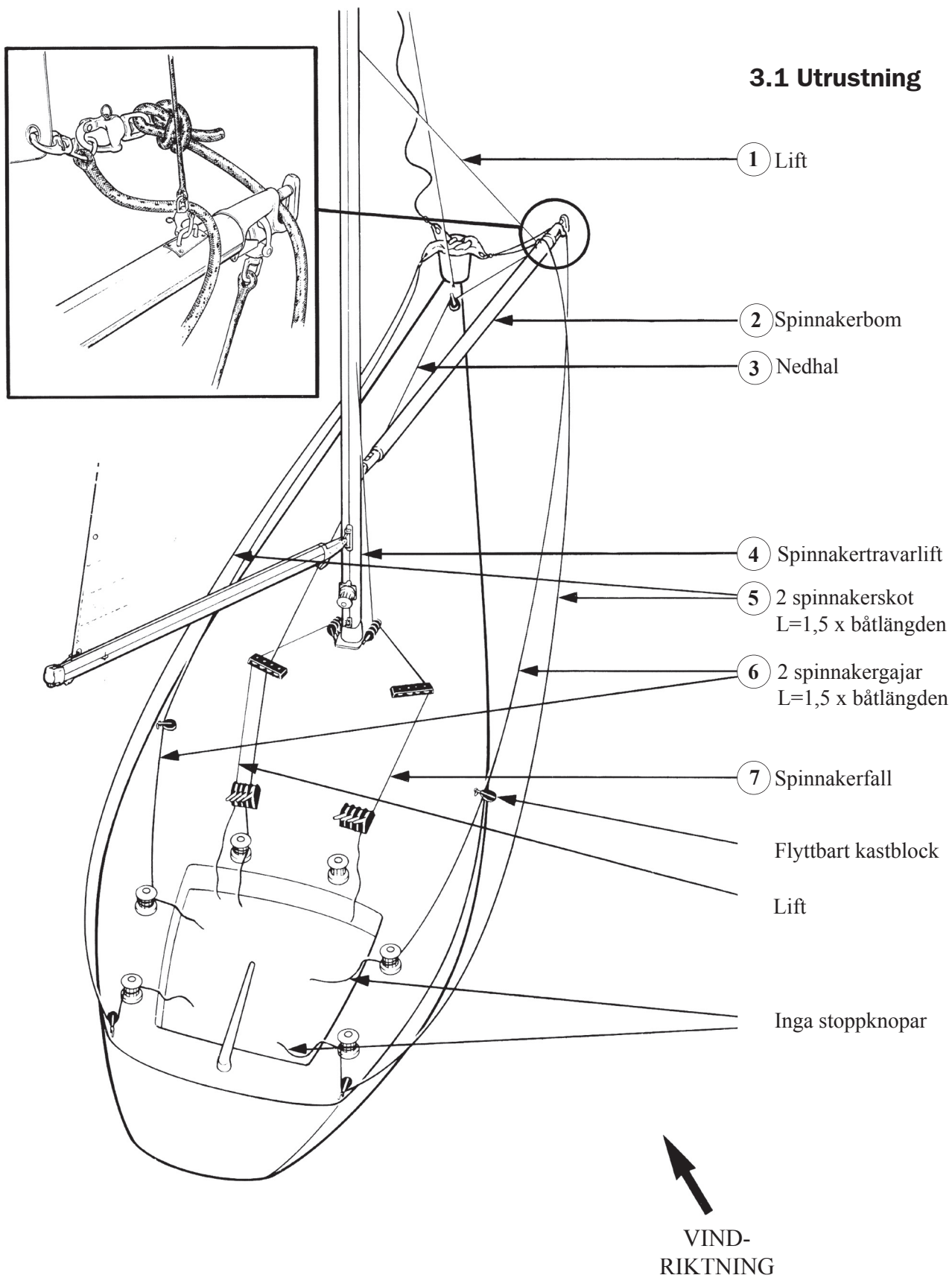
Spinnakern packas snarast möjligt.

VIND-
RIKTNING

3 Utrustning

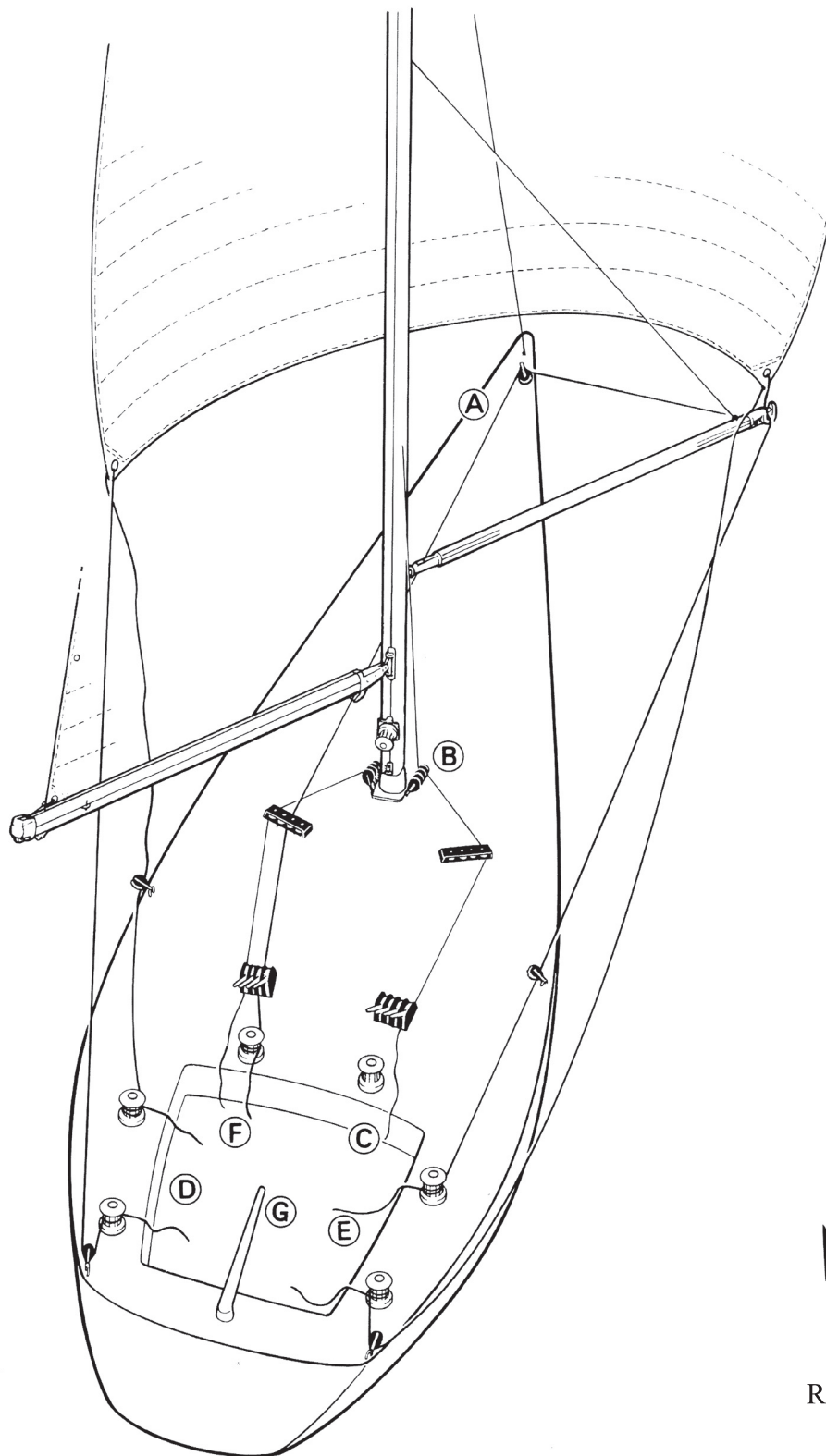
System 3. "Dip"-metoden. Spinnaker över 80 m².

Rekommenderad besättning: 1 rorsman, 6 gaster (minimum 3 gaster).

Sättning/Segling

System 3. Spinnaker över 80 m².

3.2 Sättning

1. (A) och (B) sätter upp spinnakerbom, lift och nedhal samt kopplar spinnakern (gajen placeras enl. 3.1).
(F) och (B) ställer sedan in bommen i lämpligt seglingsläge.
2. (E) tar hem i lovarts gaj.
(B) och (C) hissar spinnakern.
(A) hjälper spinnakern upp och håller i sidoliken för att förhindra att timglas bildas.
3. (C) ropar "topp" när spinnakern är i topp, därefter skotar (D) hem i spinnakerns läskot.
4. (A) och (B) städar upp och tar ner genuan.

↑
VIND-
RIKTNING

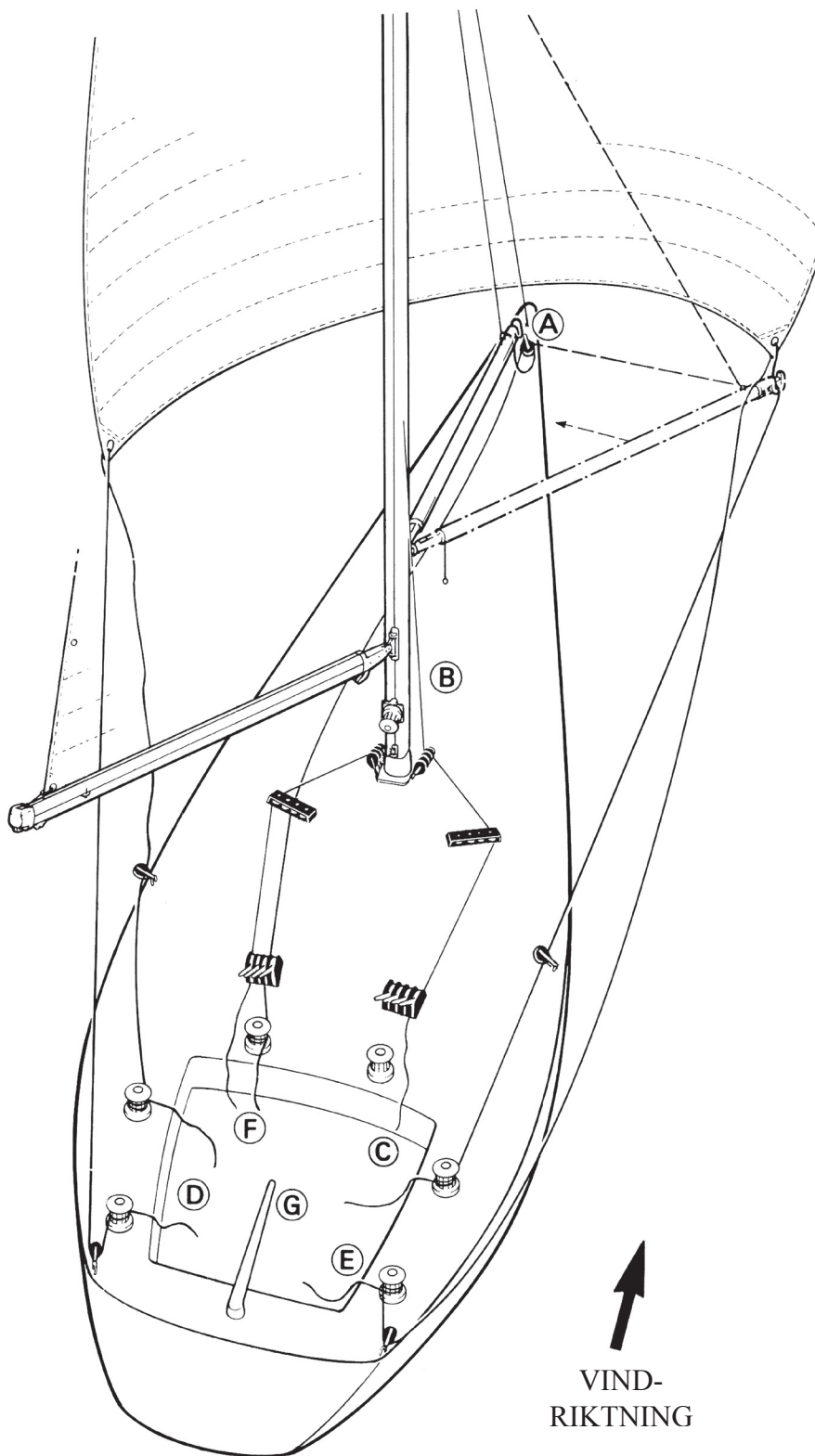
3.3 Segling

Spinnakerbommen skall föras horisontellt och vinkelrätt mot skenbara vindriktningen (Windex eller liknande). Spinnakerbommens läge på masten skall vara sådant att spinnakerns båda horn ligger på ungefär samma nivå. Lä spinnakerskot slackas så mycket att spinnakerns lovarts lik precis börjar "vika sig".

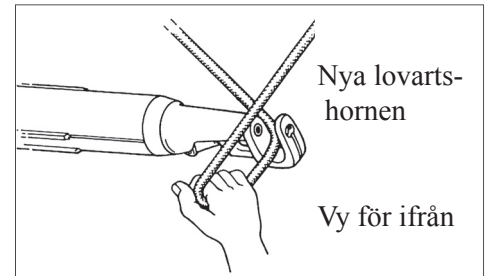
Gipp

System 3. Spinnaker över 80 m².

3.4 Gipp

1. **E** tar hem i lovarts skot så att gajen avlastas. **B** kopplar bort inre förstaget.
2. **B** löser ut spinnakerbommens ytterbeslag så att lovarts gaj blir fri. **A** tar med sig den slacka lä gaj och sätter sig för om förstaget. Gajen hålles enligt figur nedan.

3. **F** sänker bommens ytterände genom att slacka på liften. Samtidigt drar han med hjälp av nedhalet ner bommen så att den kan passera förbi förstaget. **B** öppnar ytterbeslaget när bomnocken passerar **A**. **A** lägger i "nya" lovarts gajen när nockbeslaget passerar. Om s.k. Trip Trigger beslag användes förblir beslaget i öppet läge från "gamla" lovarts gaj till dess **A**, genom att lägga dit "nya" lovarts gaj, påverkar en mekanism som stänger beslaget.
4. **F** tar hem på liften och slackar på nedhalet *samtidigt* som **D** tar hem på "nya" lovarts gaj varvid bommens förs ut i sitt rätta läge.
5. **D** tar hem slacket på "nya" lovarts skot.
6. **G** gippar storseglet.

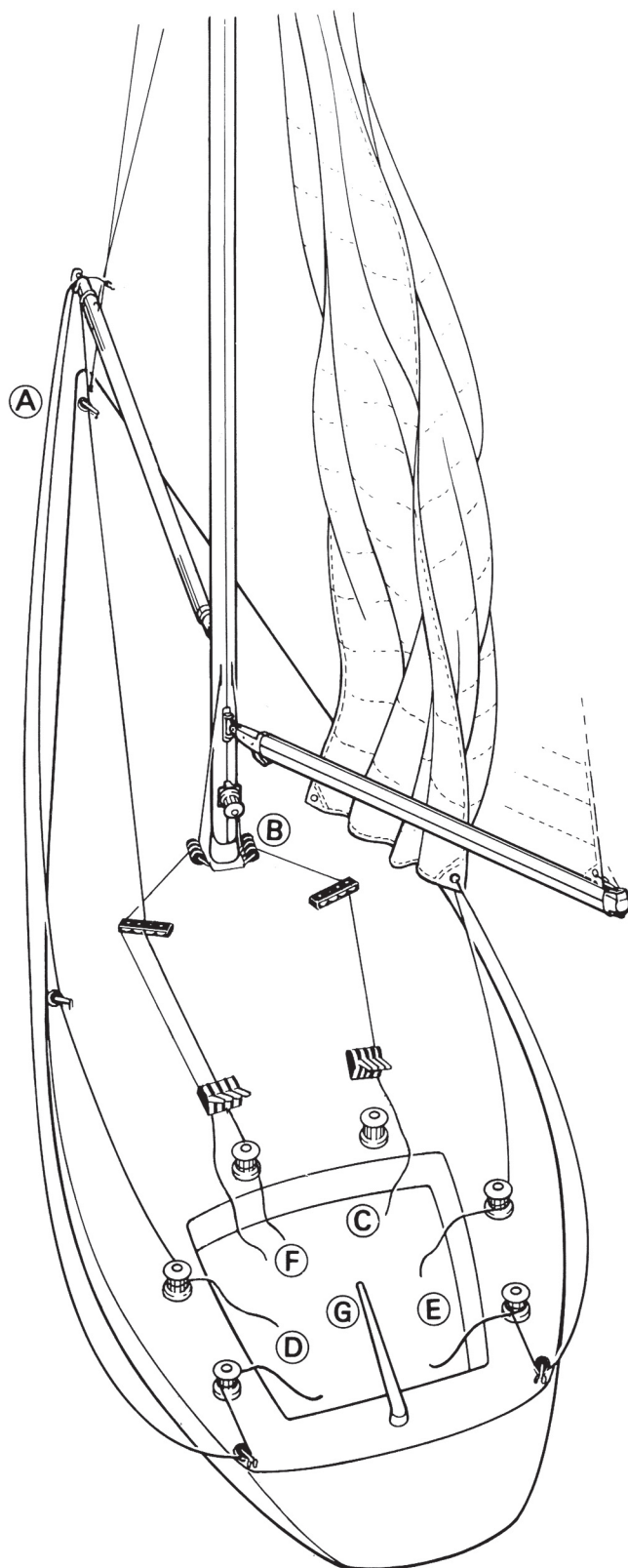
Anm. 1. Vid mycket lätt vind skotar **G** storseglet midskepps under hela gippen varvid spinnakern kan hållas fylld under hela manövern.

Rorsmannen huvuduppgift är att hålla båten på så *platt läns* som möjligt.

Anm. 2. Vid hård vind kan det vara mycket svårt att genomföra gippen eftersom spinnakern står flygande under hela manövern. Man använder sig då med fördel av två spinnakerbommar. Man slipper då "dippa" dem (och lossa inre förstaget). Gajarna kan man ha monterade i respektive spinnakerbom hela tiden.

Nertagning

System 3. Spinnaker över 80 m².

3.5 Nertagning

1. (A) och (C) sätter genuan.
 (F) och (D) sänker och låter bomändan åka in till (A) som står vid förstaget.
 (E) skotar hem lä gaj.
2. (A) löser ut kroken i lovarts skothorn.
 (A) skall stå i lä om spinnakerbommen så att han ej skadas av den rekylrande bomänden.
3. (B), (F) och (D) samlar in spinnakers underlik och drar ner spinnakern tätt intill storseglets läsida.
4. (C) slackar på fallet i samma takt som (B), (F) och (D) drar ner spinnakern tätt intill storseglets läsida.
 (E) och (C) skotar genuan.
5. (A), (B) och (C) städar upp.

Spinnakern packas snarast möjligt.

DINGHIESKEELBOATSYACHTS

Seldén Mast AB, Sweden
Tel +46 (0)31 69 69 00
Fax +46 (0)31 29 71 37
e-mail info@seldenmast.com

Seldén Mast Limited, UK
Tel +44 (0) 1329 504000
Fax +44 (0) 1329 504049
e-mail info@seldenmast.co.uk

Seldén Mast Inc., USA
Tel +1 843-760-6278
Fax +1 843-760-1220
e-mail info@seldenus.com

Seldén Mast A/S, DK
Tel +45 39 18 44 00
Fax +45 39 27 17 00
e-mail info@seldenmast.dk

Seldén Mid Europe B.V., NL
Tel +31 (0) 111-698 120
Fax +31 (0) 111-698 130
e-mail info@seldenmast.nl

Seldén Mast SAS, FR
Tel +33 (0) 251 362 110
Fax +33 (0) 251 362 185
e-mail info@seldenmast.fr

www.seldenmast.com

Återförsäljare:

Seldénkoncernen är världens ledande tillverkare av master och riggsystem i aluminium och kolfiber för jollar, entypsbåtar och deplacementbåtar. I koncernen ingår Seldén Mast AB i Sverige, Seldén Mast A/S i Danmark, Seldén Mast Ltd i England, Seldén Mid Europe i Nederländerna, Seldén Mast Inc i USA samt Seldén Mast SAS i Frankrike.

Våra välkända varumärken är Seldén och Furlex. Genom världssuccén Furlex rullfocksystem har vi byggt upp ett nät av fler än 750 auktoriserade återförsäljare som täcker alla marina marknader över hela världen. Det ger dig snabb tillgång till service, reservdelar och kunskande varhelst du befinner dig.

 SELDÉN